

Κοιτώντας Μπροστά: Μπορούμε να ξεπεράσουμε το 4% σε Ρυθμούς Ανάπτυξης;

Γκίκας Α. Χαρδούβελης

Πανεπιστήμιο Πειραιώς
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

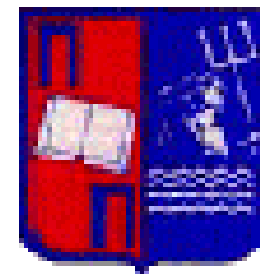
www.hardouvelis.gr

Ημερίδα Δήμου Σπάρτης 25 Ιανουαρίου 2020

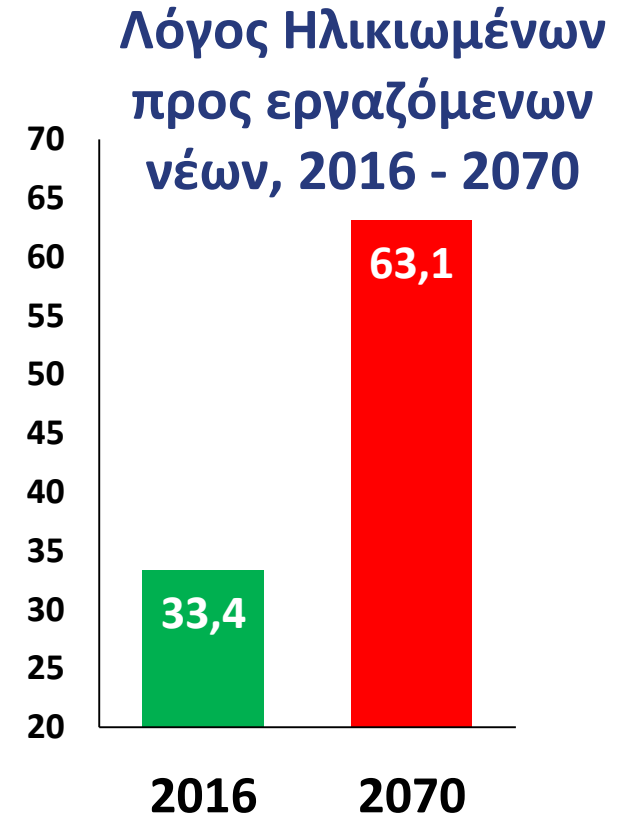
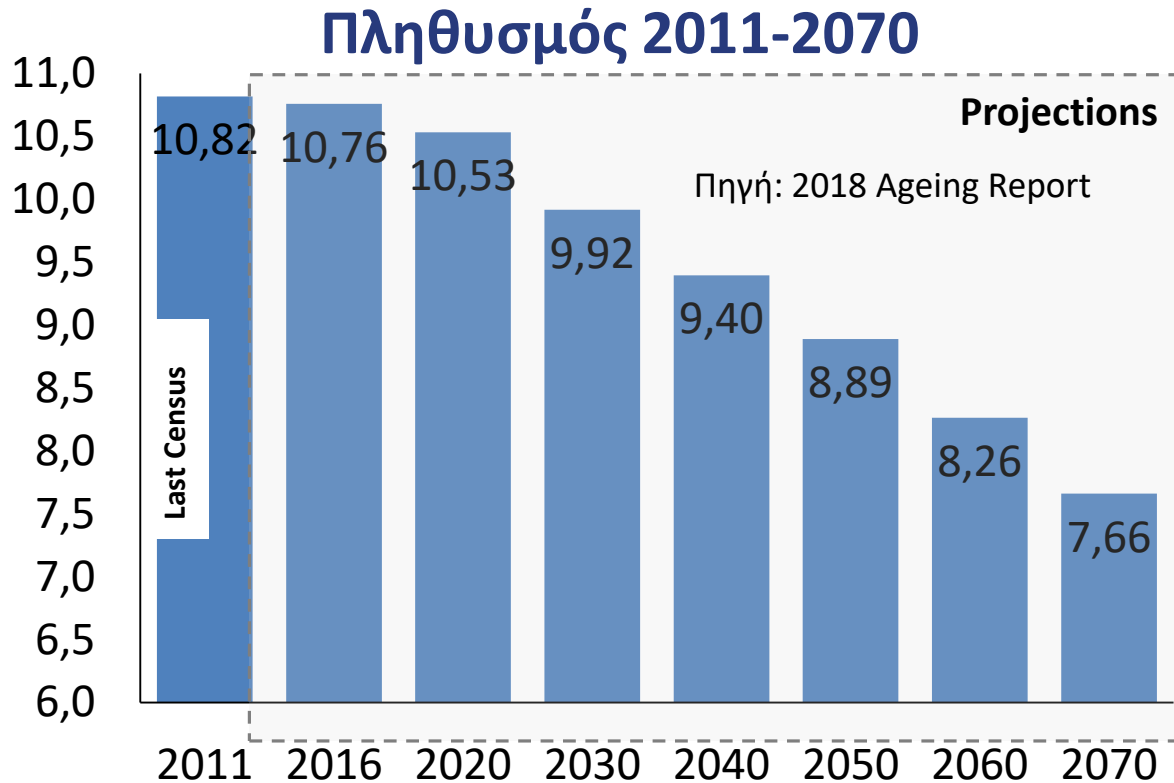

NATIONAL BANK
OF GREECE

Μυστράς Λακωνίας, Σάββατο 25/1, 18:00,
Ξενοδοχείο «Mystras Grand Palace Resort & Spa»

ΓΙΑΤΙ ΤΟ 4%; Η ΕΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΣΥΡΡΙΚΝΩΣΗ ΜΑΣ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΝΑ ΣΤΟΧΕΥΣΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ

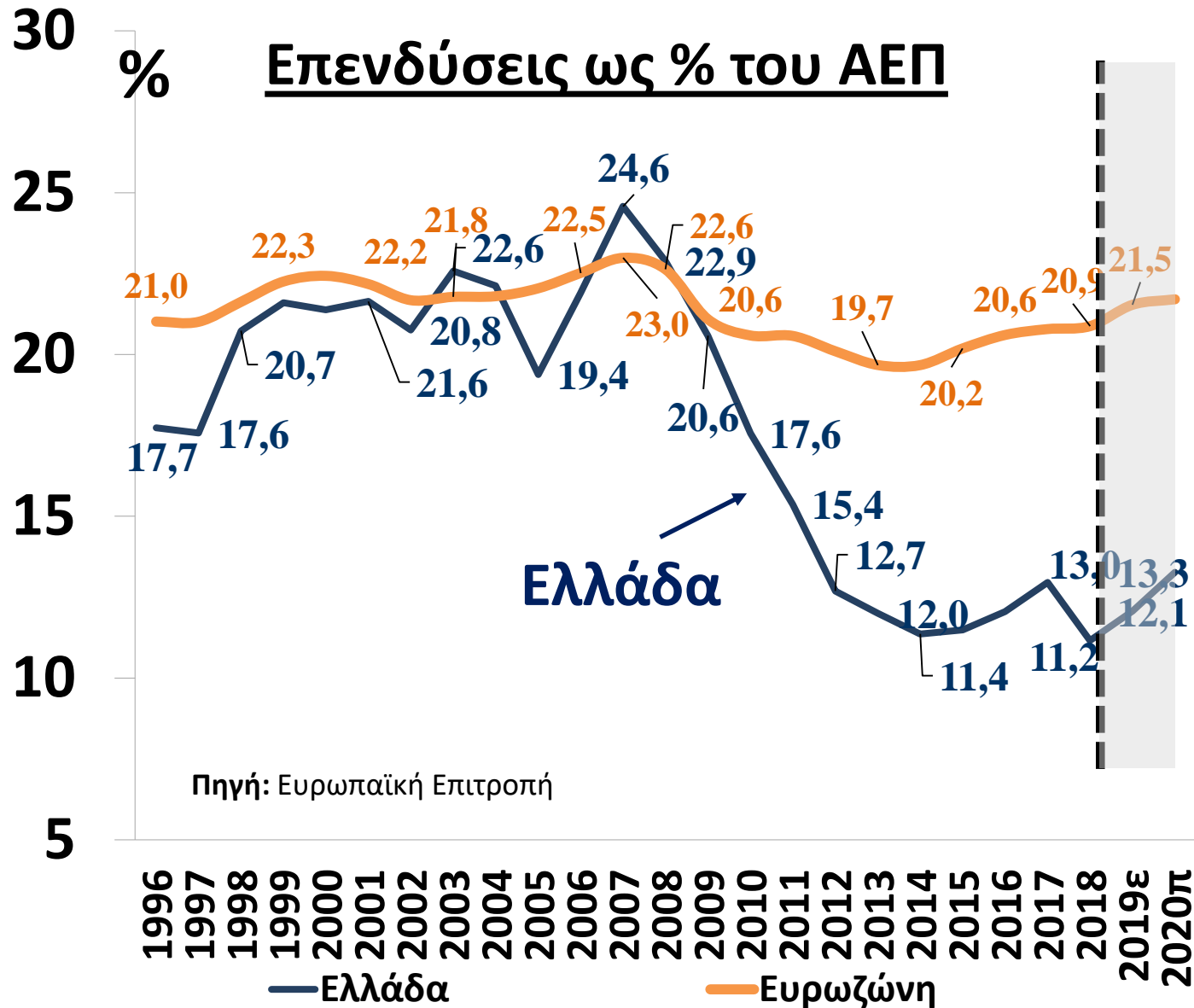
- ❑ Σύμφωνα με το 2018 Ageing Report της ΕΕ, ο πληθυσμός στην Ελλάδα συρρικνώνεται στα 7,7 εκ. το 2070 από 10,8 εκ. το 2011
- ❑ Το ελληνικό old age dependency ratio (the ratio between inactive population above 64 y.o. and the employed aged 22-64) ανεβαίνει στο 63,1% το 2070 από 33,1% το 2016 (Eurostat forecasts).

ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΤΟ 4%, ΑΛΛΑ ΥΠΟ ΟΡΟΥΣ

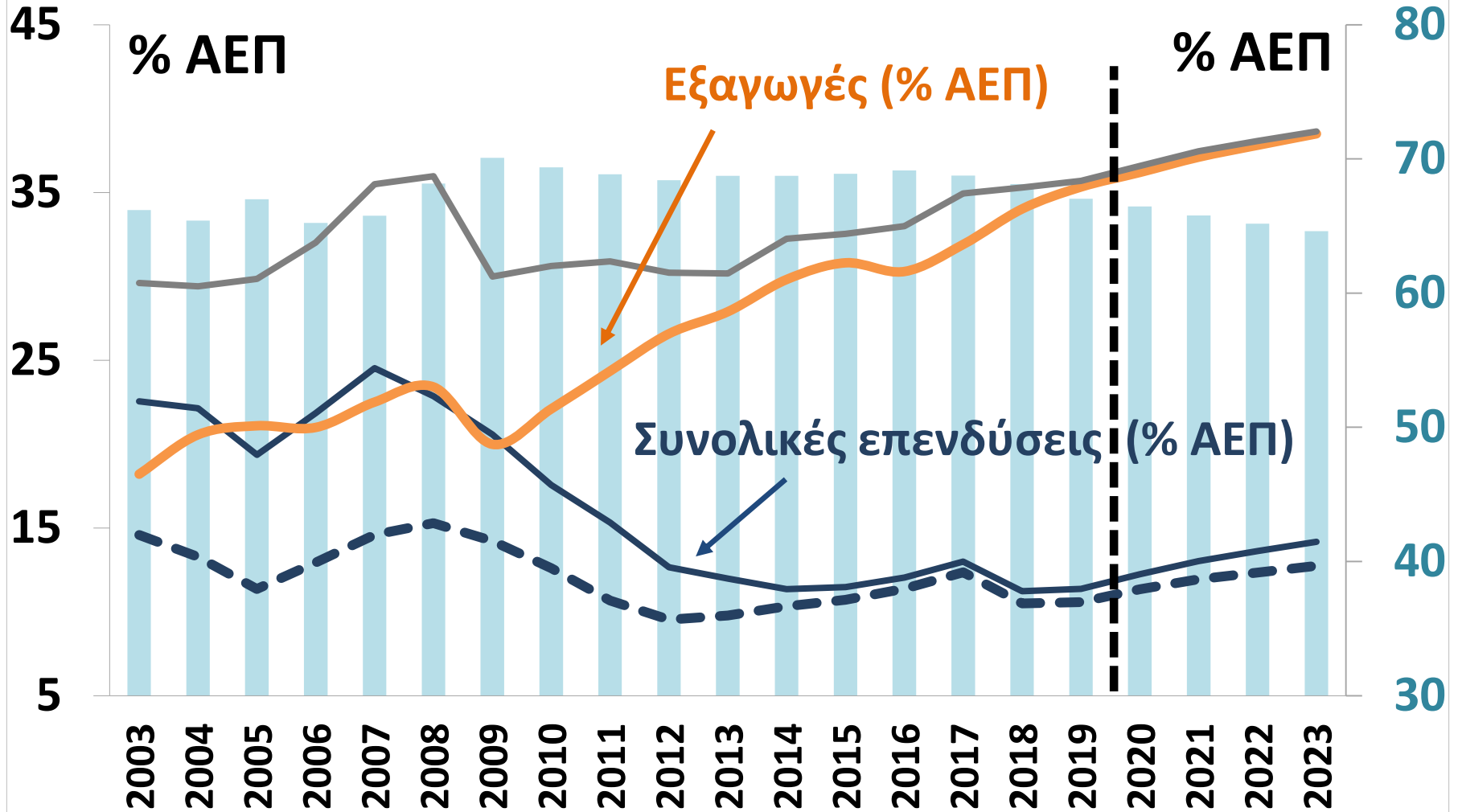
- ❑ Διαφορετικές οπτικές γωνίες: Βραχυπρόθεσμα / Μακροπρόθεσμα
- ❑ Βραχυπρόθεσμα χρειάζεται να λειτουργήσει το ελατήριο και να πιαστεί ο στόχος του 4% ώστε στη συνέχεια να μπορέσουμε να στοχεύσουμε και σε βιώσιμο 4% μακροπρόθεσμα. Συνεπώς,
 - Επενδύσεις με διψήφιο ρυθμό – €5 δις επιπλέον το χρόνο σε σχέση με τις επενδύσεις στο βασικό σενάριο
 - Μείωση φορολογίας (διόρθωση στο fiscal mix) – εκτελείται σταδιακά
 - Μείωση των NPEs – Αναμένεται επιτάχυνση το 2020 με τον «ΗΡΑΚΛΗ»
 - Βελτίωση στις υπηρεσίες του Δημοσίου, μείωση γραφειοκρατίας, κλπ.
- ❑ Μακροπρόθεσμα να επιλέξουμε τη σωστή αναπτυξιακή στρατηγική και να επενδύσουμε στη παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών με υψηλή εγχώρια προστιθέμενη αξία
 - Επενδύσεις πέραν της αγοράς κατοικίας
 - Τεχνολογική εμβάθυνση
 - Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση
 - Σωστή λειτουργία των θεσμών
 - Μακροχρόνια δημοσιονομική ισορροπία

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΕΚΡΗΞΗ

- Από €60δισ το 2007 (24,6% του ΑΕΠ) στα €21δισ το 2018 (11,2%)
- Αναμενόμενη άνοδος το 2019 στο 12,1% ΑΕΠ
- 10 από τις 13 σχεδόν π.μ. πτώσης οφείλονται στην κατασκευή κατοικιών
- Δημόσιες Επενδύσεις στο 3,0% ΑΕΠ το 2018, ενώ στο 4,9% το 2007

Συστατικά του ΑΕΠ (Σενάριο Βάσης)

- Ιδιωτική κατανάλωση (δεξιός άξονας)
- Επενδύσεις (αριστερός άξονας)
- - - Επενδύσεις εκτός κατοικιών (αριστερός άξονας)
- Εξαγωγές (αριστερός άξονας)
- Εισαγωγές (αριστερός άξονας)

ΕΛΛΑΔΑ: Σενάριο βάσης, ΑΕΠ και συστατικά του

	2018	2018	2019ε	2020π	2021π	2022π	2023π
	€ δισ.	%	%	%	%	%	%
ΑΕΠ (real, % γ-ο-γ, s.a.)	190,5	1,9	2,2	2,3	2,1	1,9	1,8
Συνολική Κατανάλωση (γ-ο-γ)	169,8	0,3	0,9	1,3	1,2	1,1	1,0
<i>Ιδιωτική Καταναλ.(γ-ο-γ)</i>	<i>129,8</i>	<i>1,0</i>	<i>0,5</i>	<i>1,4</i>	<i>1,1</i>	<i>0,9</i>	<i>0,9</i>
Επενδύσεις - GFCF (γ-ο-γ)	21,4	-12,0	3,5	10,2	8,7	6,5	5,9
<i>Κατοικίας (Residential)</i>	<i>1,4</i>	<i>17,4</i>	<i>11,5</i>	<i>16,7</i>	<i>24,0</i>	<i>19,2</i>	<i>14,8</i>
<i>Λοιπές</i>	<i>20,0</i>	<i>-13,4</i>	<i>2,9</i>	<i>9,7</i>	<i>7,5</i>	<i>5,3</i>	<i>5,0</i>
Αποθέματα*	1,8	1,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Καθαρές Εξαγωγές	-2,4	1,7	0,9	0,0	0,0	0,1	0,1
Εξαγωγές (γ-ο-γ)	64,8	8,7	6,1	4,8	4,7	3,8	3,6
Εισαγωγές (γ-ο-γ)	67,2	3,0	3,4	4,8	4,6	3,5	3,3

*Περιλαμβάνει και στατιστικές
στρογγυλοποιήσεις

ΕΛΛΑΔΑ: Ιδεατό σενάριο, ΑΕΠ και συστατικά του

	2018	2018	2019ε	2020π	2021π	2022π	2023π
	€ δισ.	%	%	%	%	%	%
ΑΕΠ (real, % γ-ο-γ, s.a.)	190,5	1,9	2,2	2,6	3,7	4,0	4,0
Συνολική Κατανάλωση (γ-ο-γ)	169,8	0,3	0,9	1,5	1,5	1,6	1,5
<i>Ιδιωτική Καταναλ.(γ-ο-γ)</i>	<i>129,8</i>	<i>1,0</i>	<i>0,5</i>	<i>1,5</i>	<i>1,8</i>	<i>1,7</i>	<i>1,6</i>
Επενδύσεις - GFCF (γ-ο-γ)	21,4	-12,0	3,5	12,5	18,8	16,0	12,0
<i>Κατοικίας (Residential)</i>	<i>1,4</i>	<i>17,4</i>	<i>11,5</i>	<i>16,7</i>	<i>24,0</i>	<i>19,2</i>	<i>14,8</i>
<i>Λοιπές</i>	<i>20,0</i>	<i>-13,4</i>	<i>2,9</i>	<i>12,2</i>	<i>18,4</i>	<i>15,7</i>	<i>11,8</i>
Αποθέματα*	1,8	1,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Καθαρές Εξαγωγές	-2,4	1,7	0,9	-0,1	0,0	0,4	0,8
Εξαγωγές (γ-ο-γ)	64,8	8,7	6,1	4,8	5,2	6,1	6,8
Εισαγωγές (γ-ο-γ)	67,2	3,0	3,4	5,0	5,1	4,8	4,6

*Περιλαμβάνει και στατιστικές
στρογγυλοποιήσεις

ΕΙΝΑΙ ΜΕΓΑΛΟ ΤΟ ΧΑΣΜΑ ΣΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 4%;

- ❑ Η διαφορά ανάμεσα στο ιδεατό σενάριο του 4% ανάπτυξη και το βασικό του 2% βρίσκεται σε επιπλέον επενδύσεις της τάξης των €15 δις στην τριετία 2020-2022
- ❑ Τα 2/3 των νέων επενδύσεων θα προέλθουν από ΜΜΕ και θα είναι διάχυτες στην οικονομία. Συνεπώς και η ανάγκη εύκολης χρηματοδότησης
- ❑ Οι μεγάλες επενδύσεις σε κάθε χώρα είναι λιγότερες του 1/3 των επενδύσεων αλλά δίνουν τον τόνο και δημιουργούν κλίμα.

Επενδύσεις	(€ δις.)	Ανάλυση/Περιεχόμενο
Τουριστικές αναπτύξεις	1,4	«Costa Noria» στην Κίσσαμο Χανίων «Cape Tholos» στο Λασιίθι Ελουντα «Kilada Hills» στην Ερμιονίδα «Kassiopi resort» «Costa Navarino» επεκτάσεις
Αεροδρόμια	0,3	Καστέλι και σχεδόν 40% υπόλοιπου επενδύσεων Fraport
Λιμάνια	0,9	Νέες επενδύσεις COSCO/ΟΛΠ και Λιμένος Θεσσαλονίκης, χωρίς τις δευτερεύουσες λ.χ. Αλεξανδρούπολη
Ενέργεια ανανεώσιμη	0,4	East PV A.E. και Notias S.A., εταιρείες του γαλλικού ομίλου Total Eren S.A., Φωτοβολταϊκά Consortium Solar Power Systems SA Φωτοβολταϊκά, αρκετές μικρότερες επενδύσεις που υπερβαίνουν τα 0.12 δις.
Ενέργεια συμβατική	0,8	Μυτιλιναίος/Τέρνα και ΕΛΠΕντισον σε 2-3 σημαντικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής φυσικού αερίου
Φαρμακοβιομηχανία	0,5	Έρευνα ανάπτυξη, συμπαραγωγή συνολικής αξίας 460 εκατ. ευρώ από 17 φαρμακοβιομηχανίες (συμπεριλαμβάνεται κέντρο έρευνας Pfizer)
Τηλεπικοινωνίες & IT	1,0	Αναβάθμιση υφιστάμενων δικτύων, επέκταση fiber networks, service centers μεγάλων πολυεθνικών
Σύνολο	5,3	Στα ποσά δεν συμπεριλαμβάνεται η αναμενόμενη επένδυση στο Ελληνικό, βραχυπρόθεσμα €~1,2 δις

Μπορούμε το 4%;

**ΝΑΙ,
εφόσον ξεκινήσουμε με απογείωση των
επενδύσεων, ιδιαίτερα των ΜΜΕ**

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Γκίκας Α. Χαρδούβελης

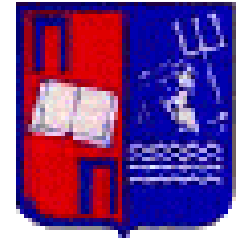
Πανεπιστήμιο Πειραιώς
Εθνική Τράπεζα τη Ελλάδος

www.hardouvelis.gr

25 Ιανουαρίου 2020

NATIONAL BANK
OF GREECE

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

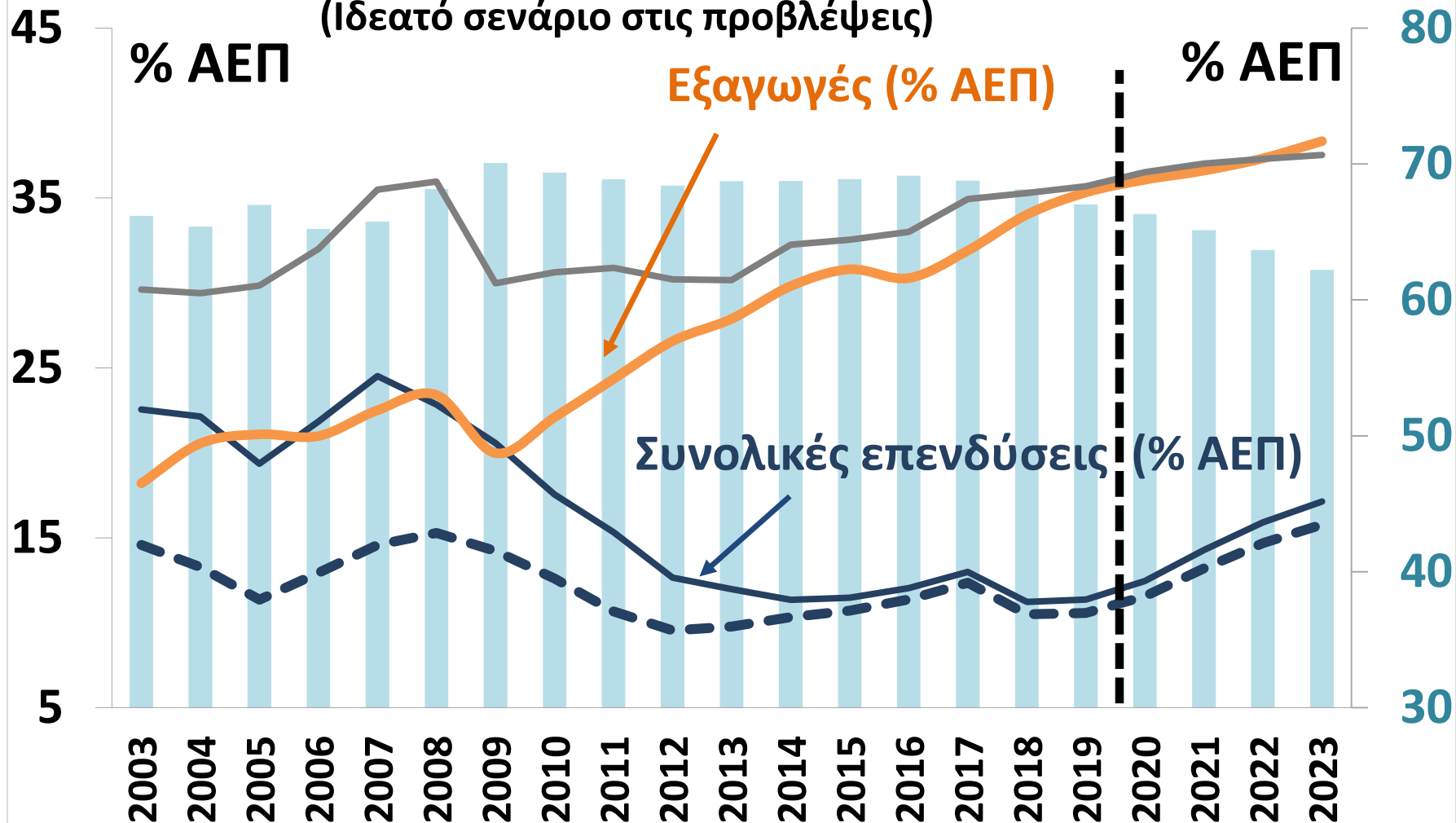
ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

PRIVATISATION	STATUS	COMMENTS
HELPE sale of 50.1%	Failure of tender with end date 3/4/2019, no binding offers submitted.	Next steps include the exploration of alternative scenarios for the sale of the Greek State's shares and a new tender process.
PPC divestiture of lignite-fired units	Two previous tenders for divestiture of lignite-fired units failed. The HRADF will evaluate alternative options for the exploitation of its 17% share.	Government is pursuing full abandonment of lignite-fired electricity production by 2028. In this context, Ministry of Energy to propose a plan for the restructuring of the company.
DEPA	An international public tender was launched for the sale of the 100% share capital of DEPA Infrastructure SA. Expressions of Interest to be submitted by February 14th, 2020.	Currently DEPA Infrastructure is owned by HRADF (65%) and HELPE (35%) both of which will sell the total of their shareholdings.
AIA sale of 30%	10 investment schemes submitted Expressions of Interest.	Financial closing of transaction expected by the end of the year. High expectations regarding the financial offer due to particularly good performance of AIA in terms of passenger traffic.
Egnatia motorway	Binding offers submission date has been moved anew to 21 Feb-20 due to pending actions by the Greek State and Egnatia Odos SA.	Pending actions related to toll pricing policy, toll stations' construction and certification of bridges and tunnels
10 port authorities	Government expects advisor opinion on the most appropriate utilisation of the 10 ports.	Amendment of Law 4597 to provide more freedom of choice on the privatisation transaction structure (i.e. master concession, sub-concession, sale of equity) for each port.
Hellinikon	Presidential Decree and Joint Ministerial Decisions have been issued. Tender for casino license underway but delays are expected. A legislative amendment may delink the casino tender from construction works thus allowing the latter to begin.	First tranche of EUR300mn not received yet. Hellenic Gaming Commission advised against one of the two proposals for the casino license due to irregularities. Excluded candidate may appeal, delaying further the procedure.
Marinas	Tenders for Chios and Alimos marinas completed for total considerations of EUR6.2mn and EUR177mn respectively (incl. lump sum, annual concession fee and % of annual turnover)	HRADF has been granted the right for the concession and exploitation of 17 marinas and will assess alternative proposals and options for their development.
EYATH	Under preparation	Advisor to be appointed for development of HRADF's 24.02% stake
EYDAP	Under preparation	Advisor to be appointed for development of HRADF's 11.33% stake

COMPLETE PRIVATISATIONS : 14 Regional Airports Concession - EUR2,150 mn, OLP - EUR368.5 mn, Astir Palace Vouliagmeni - EUR95 mn, TRAINOSE - EUR45 mn, OTE sale of 5% - EUR284 mn, OLTH - EUR231.9 mn, EESSTY (ROSCO) - EUR22 mn, DESFA sale of 66% - EUR535 mn (HRADF received EUR251 mn and HELPE EUR284 mn), AIA 20-year concession - EUR1.115 mn, Castello Bibelli - EUR4.1mn

Συστατικά του ΑΕΠ

(Ιδεατό σενάριο στις προβλέψεις)

- Ιδιωτική κατανάλωση (δεξιός άξονας)
- Επενδύσεις (αριστερός άξονας)
- - - Επενδύσεις εκτός κατοικιών (αριστερός άξονας)
- Εξαγωγές (αριστερός άξονας)
- Εισαγωγές (αριστερός άξονας)